
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Α.Ε.

Η ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Η πρόσφατη θεομηνία που έπληξε το λεκανοπέδιο Αττικής τον περασμένο Οκτώβριο (21.10.1994), εκτός από τα ανθρώπινα θύματα και τις υπόλοιπες υλικές ζημιές που προκάλεσε, είχε και σαν συνέπεια την καταστροφή των αρχείων και της βιβλιοθήκης του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδας.

Πράγματι, το αρχείο και η βιβλιοθήκη του κόμματος φυλάσσονταν στα υπόγεια του κτιρίου που πλημμύρισαν από τα νερά και τη λάσπη του Ποδονίφτη που βρίσκεται εκεί κοντά. Το ύψος του νερού στα υπόγεια εφθασε γύρω στα 10 μέτρα. Είναι χαρακτηριστικό ότι αν και η καταιγίδα ξέσπασε νωρίς το βράδυ της Παρασκευής 21 Οκτωβρίου μόλις το απόγευμα της 27 Οκτωβρίου έγινε δυνατό να πλησιάσει κανείς το χώρο του υπογείου στον οποίο φυλάσσονται το αρχείο και η βιβλιοθήκη, ενώ μέχρι και την 8 Νοεμβρίου η ΔΕΗ αδυνατούσε ακόμα να θέσει σε λειτουργία τον υποσταθμό της που βρίσκεται εγκατεστημένος στα υπόγεια του ίδιου κτιρίου.

Να επισημάνουμε στο σημείο αυτό ότι πρόκειται για το σημαντικότερο ίσως αρχείο πολιτικού κόμματος που διασώζεται στη χώρα μας, όχι μόνο για τον εντυπωσιακό του όγκο και τη μεγάλη χρονική περίοδο που καλύπτει (1917 έως σήμερα), αλλά και για τα συνταρακτικά πολιτικά γεγονότα στα οποία αναφέρεται (Δικτατορία Μεταξά, Κατοχή, Αντίσταση, Εμφύλιος, Δικτατορία των συνταγματαρχών κλπ). Το αρχείο εκτός από τα έγγραφα και έντυπα του ίδιου του κόμματος περιλαμβάνει και προσωπικά αρχεία στελεχών του, έγγραφα και έντυπα άλλων κομμάτων, καθώς και αρχειακό υλικό που αναφέρεται στις πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες του κόμματος, ακόμα ανέκδοτα κείμενα καλλιτεχνών και λογοτεχνών που υπήρξαν στελέχη του.

Μόλις έγινε δημόσια γνωστή η καταστροφή, η Ελληνική Αρχειακή Εταιρεία φρόντισε να έρθει σε επαφή με τους υπεύθυνους

της προσπάθειας διάσωσης του εν λόγω αρχείου για την παροχή κάθε είδους βοήθειας που θα μπορούσε να προσφέρει σε επιστημονικό επίπεδο η Εταιρεία, και να δηλώσει έμπρακτα τη συμπαράστασή της στο δύσκολο έργο των συνεργείων διάσωσης.

Στα πλαίσια αυτά το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρίαση του στις 2 Νοεμβρίου, υιοθέτησε ψήφισμα συμπαράστασης, ενώ την επομένη ο Πρόεδρος της ΕΑΕ επισκέφθηκε τους χώρους του αρχείου και συνάντησε τον υπεύθυνο των συνεργείων διάσωσης κ. Δ. Γόντικα, για να διαπιστώσει την έκταση της καταστροφής και τις προσπάθειες που καταβάλλονται.

Επισημάναμε:

1. Ότι για να στεγνώσει ο τεράστιος όγκος του υλικού απαιτείται πολύς χρόνος. Ο αγώνας ταχύτητας είναι άνισος καθώς η κατάσταση χειροτερεύει ώρα με την ώρα. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπισθεί ριζικά και αποτελεσματικά μόνο με τη μέθοδο της ψύξης του αρχειακού υλικού στους -30 βαθμούς Κελσίου. Με τη μέθοδο αυτή το βρεγμένο υλικό κρατιέται σε βαθιά κατάψυξη για όσο διάστημα χρειαστεί, με αποτέλεσμα να μην αναπτύσσονται οι μύκητες και να μην προχωράει η αποσύνθεση της μελάνης, δύο παράγοντες δηλαδή που καταστρέφουν τα έγγραφα.

2. Στην περίπτωση που βρεθεί λύση για τη ψύξη θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα να βρεθεί ειδικός θάλαμος κενού για το στέγνωμα με τη μέθοδο του Vacuum freeze-drying, με την οποία σταδιακά τμήματα υλικού αποψύχονται για να στεγνώσουν. Το σημαντικό στη μέθοδο αυτή στεγνώματος είναι ότι το νερό που έχει παγώσει και βρίσκεται σε στερεά μορφή εξατμίζεται απευθείας χωρίς να περάσει από την υγρή του μορφή

3. Σε κάθε περίπτωση το αρχειακό υλικό, όσο διάστημα δεν βρίσκεται σε ψύξη, πρέπει να φυλάσσεται σε χώρους όπου οι ατμοσφαιρικές συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας είναι κατάλληλες και ελεγχόμενες. Ιδιαίτερα όταν το αρχειακό υλικό είναι υγρό πρέπει να βρίσκεται σε χώρους που εξαερίζονται πολύ καλά ώστε να μην δημιουργούνται στην ατμόσφαιρα θύλακες υγρασίας.

Ν. Παντελάκης